

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI
ELM VƏ TƏHSİL NAZİRLİYİ

Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyinin

12.09 2022-ci il tarixli 7-531 № -li

əmri ilə təsdiq edilmişdir.

**“Meyvə ustası”
ixtisası üzrə
Təhsil Proqramı (Kurikulum)**

Bakı – 2022

“Meyvə ustası” ixtisası üzrə Təhsil Proqramı (Kurikulum)

1. Təsnifat üzrə ixtisasın şifri (kodu): 030301
2. Məşğulluq təsnifatında kodu: 6112
3. Milli kvalifikasiyalar səviyyəsi: 4
4. Peşə təhsili pilləsi: Texniki peşə təhsili
5. İxtisasın qrupu: Bitkiçilik
6. İxtisasın əhatə etdiyi sahələr: Kənd təsərrüfatı, balıq və meşə təsərrüfatı
7. Qəbul şərtləri: Ən az ümumi orta təhsil
8. Tədris müddəti: Tam orta təhsil bazasından: 1 il, ümumi orta təhsil bazasından 2 və 3 il
9. Attestasiya: Tələbələrə ixtisas modulları üzrə qiymətləndirilməsi “Peşə təhsili pilləsində təhsilalanların attestasiyasının aparılması Qaydası”na, ümumtəhsil fənləri üzrə attestasiya “Ümumi təhsil pilləsində təhsilalanların attestasiyasının (yekun qiymətləndirmə (attestasiya) istisna olmaqla) aparılması Qaydası”na uyğun həyata keçiriləcək.

Peşənin (ixtisasın) təsviri, xüsusiyyəti, inkişaf perspektivləri:

Kənd təsərrüfatı müəssisələrində meyvəçilik sahəsi üzrə işçi və ya meyvəçilik üzrə kiçik ailə təsərrüfatında menecer.

Məşğulluq imkanları:

Təcrübə və təlim keçməklə rəhbər vəzifələrə və kənd təsərrüfatı sahəsində digər vəzifələrə keçid imkanları vardır. Tələbə təhsilini bitirdikdən sonra kənd təsərrüfatı istiqaməti üzrə subbakalavr və bakalavr pilləsində (ümumi və tam orta təhsil bazasından asılı olaraq) təhsilini davam etdirə bilər.

²

Peşə üzrə səriştə səviyyəsi:

Biliklər	Bacarıqlar	Müstəqillik və məsuliyyət
<ul style="list-style-type: none"> • Kimyəvi, fiziki, bioloji və texniki faktorlar və onlar arasında mövcud əlaqələr haqqında biliklər; • Region üçün vacib meyvəçilik məhsullarının istehsalı üçün tələb olunan istehsal texnologiyası və xüsusiyyətləri haqqında biliklər.	<ul style="list-style-type: none"> • Meyvəçilik məhsullarının istehsalı üçün işlərin, becərilmə, tozlanma, budama və bitkilərə xidmət işlərini; • Gübrələmə; • Bitki mühafizə vasitələrindən istifadə etmək; • Məhsul yığılı, sortlaşdırılması və saxlanması üçün tələb olunan bütün işləri həyata keçirmək bacarığı; • Meyvəçilik üzrə müasir texnikadan istifadə bacarığı; • Traktor və k/t texnikasından istifadə üçün sürücülük vəsiqəsi.	<ul style="list-style-type: none"> • Meyvəçilik üzrə müxtəlif istehsal-texnoloji işləri təbiət və ətraf mühit nəzərə alınmaqla məsuliyyətlə yerinə yetirmək; • Dəyişən kənar təsirlərə planlaşdırılmış reaksiya göstərmək; • Aktual situasiyadan asılı olaraq əməyin təhlükəsizliyi və sağlamlığın qorunması qaydalarına riayət etmək.

Peşə üçün spesifik tələblər:

Meyvə ustası fiziki cəhətdən güclü olmalı və yüksək iş gərginliyinə dözməlidir.

İxtisası tədris edəcək pedaqoji heyətə qoyulan tələblər

“Meyvə ustası” ixtisası üzrə tədris aparacaq mühəndis-pedaqoji heyət üzvünün müvafiq peşə-ixtisas sahəsi üzrə baza təhsili (ali, orta ixtisas) və ixtisas üzrə stajı (azı 3 il istehsalat və ya pedaqoji təcrübəsi) olmalı, tədris etdiyi fənlər (istehsalat təlimi ustalarının təhkim olunduğu qrupun) baza ixtisasına uyğun gəlməlidir. Pedaqoji heyət üzvü tələbələr və həmkarları ilə ünsiyyət qurmaq bacarığına, əlaqələndiricilik, istiqamətvericilik, əməkdaşlıq, tədqiqatçılıq, özünü təhsil və idarəçilik bacarığı, öz fəaliyyətini təqdim etmək və qabaqcıl pedaqoji təcrübələrdən bəhrələnmək bacarığı; ədalətçilik, məsuliyyətçilik və cavabdehlik, xüsusiyyətlərinə

malik olmalıdır. Tələbələr in ixtisasları üzrə dövrün tələbatına uyğun elmi-nəzəri bilikli mütəxəssis, tədqiqatçı kimi yetişmələrinə çalışmalı, müasir texnika, yeni istehsal və pedaqoji texnologiyalardan istifadə etmək, innovativ təlim metodlarından, müasir informasiya-kommunikasiya texnologiyalarından istifadə etmək bacarığı aşılamalıdır.

Peşə-ixtisas fənn müəllimlərinin və istehsalat təlimi ustalarının peşələrinə uyğun ən gec 2 ildən bir Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyinin müəyyən etdiyi müəssisə və təşkilatlarda yeni texnika və texnologiyalar üzrə istehsalat təcrübəsi keçməlidirlər.

4

İxtisasın tədris planı - modulların siyahısı

İxtisasın adı: Meyvə ustası								
Təhsil müddəti: 1 il								
Bölmələr, təhsil sahələri, modullar (fənlər)	saatların miqdarı	yarımillər üzrə həftəlik dərslərin miqdarı						Məsləhət saatları
		I		II				
		5	10	10	3	9	1	
2	3	4	5	6	7	8	9	10
Fiziki tərbiyə	25	1	1	1				
Peşə etikası	40	2	3					
Şəxsi inkişaf və karyera planlaşdırması	40	2	3					
Sahibkarlıq	40			4				
İKT-dən istifadə	40	2	3					
	185	7	10	5	0	0	0	0
Peşə-ixtisas fənləri (modulları), nəzəri	415	21	15	16	0	0	0	
Bitkilər və onların istifadəsi	50	4	3					
Əkin və qulluq tədbirləri	30	6						
Bağçılıqda istehsalın təşkili	50	6	2					
Tumlu meyvə bitkiləri	80			8				5
Çəyirdəkli meyvə bitkiləri	70	2	6					5
Giləmeyvə bitkiləri	55	3	4					5
Qərzəkli meyvə bitkiləri	80			8				5
İstehsalat təlimi (praktik modullar)	440	8	12	16	40	0		
İstehsalat təcrübəsi	360					40		
Tələbələrin maksimum məcburi dərslərin yükü	1400	36	37	37	40	40	0	20
Məsləhət	20							
YEKUN	1420							

İxtisasın adı: Meyvə ustası												
Təhsil müddəti: 2 il (ümumi orta təhsil)												
№	Bölmələr, təhsil sahələri, modullar	saatların miqdarı	yarımillər üzrə həftəlik dərslər saatlarının miqdarı									
			I kurs				II kurs					
			I		II		I		II			
			5	10	20	3	5	10	10	12	1	Məsləhət
4	5	7	8	9								
1	Çağırışaqədərki hazırlıq	60	1	1	1		1	1	1			
2	Fiziki tərbiyə	60	1	1	1		1	1	1			
3	Ana dilində ünsiyyət	40	4	2								
4	Xarici dildə ünsiyyət	40	4	2								
5	Hesablama əməliyyatları	40	4	2								
6	İKT-dən istifadə	40			2							
7	Peşə etikasını	40				4	2					
8	Sahibkarlıq	40						4				
9	Şəxsi inkişaf və karyera planlaşdırması	40				2	3					
10	Estetika və mədəni özünüifadə	40			2							
		440	14	8	6		8	7	6			
	Peşə-ixtisas modulları, nəzəri	900	15	17	15		13	14	15			
11	İş şəraitində əmək, təhlükəsizlik və sağlamlıq qaydaları	45	3	3								
12	İqlim və ətraf mühit	40	2	3								
14	Torpaqşünaslıq	40	2	3								
15	Botanika, seleksiya, bitki mühafizə tədbirləri	45	3	3								
16	Bitkilər və onların istifadəsi	75	5	5								
17	Əkin və qulluq tədbirləri	60			3							
18	Bağçılıqda istehsalın təşkili	80			4						5	
19	Tumlu meyvə bitkiləri 1	60			3						5	
	Tumlu meyvə bitkiləri 2	70				6	4					
20	Çəyirdəkli meyvə bitkiləri	100			5						5	
	Giləmeyvə bitkiləri 1	55				3	4				5	
21	Giləmeyvə bitkiləri 2	80						8				
22	Qərzəkli meyvə bitkiləri 1	80				4	6					
23	Qərzəkli meyvə bitkiləri 2	70						7				
	İstehsalat təlimi (praktik)	1000	8	12	16	40	16	16	16			

	modullar)												
	İstehsalat təcrübəsi	480								40			
	Tələbələrin maksimum məcburi dərslər yükü	2820	37	37	37	40	37	37	37	40			
	Məsləhət	20											20
	YEKUN	2840											

İxtisas: Meyvə ustası											məsləhət saatları
Təhsil müddəti: 3 il (ümumi orta təhsil bazası)											
№	Modullar/Fənlər	Saatların miqdarı	Kurslar və yarım illər üzrə həftəlik saatların miqdarı								
			I kurs		II kurs		III kurs				
			18	20	18	20	5	10	10	12	
	Ümumtəhsil fənləri										
1	Azərbaycan dili	268	3	3	3	3	2	2	1		
2	Xarici dil	334	4	4	4	4	2	2			
3	Riyaziyyat	344	4	4	4	4	2	2	1		
4	İnformatika	152	2	2	2	2					
5	Azərbaycan tarixi	76	1	1	1	1					
6	Fizika	76	1	1	1	1					
7	Biologiya	76	1	1	1	1					
8	Cografiya	76	1	1	1	1					
9	Kimya	76	1	1	1	1					
10	Fiziki tərbiyə	152	2	2	2	2					
11	Çağırışa qədərki hazırlıq	101	1	1	1	1	1	1	1		
	Ümumtəhsil fənləri üzrə cəm:	1731	21	21	21	21	7	7	3	0	
	Baza modulları										
13	Peşə etikas	40				2					
14	Şəxsi inkişaf və karyera planlaşdırılması	40					2	3			
15	Sahibkarlıq	40		2							
16	İKT-dən istifadə	40					4	2			
	Baza modulları üzrə cəm:	160	0	2	0	2	6	5	0	0	
	İxtisas modulları										

17	İş şəraitində əmək, təhlükəsizlik və sağlamlıq qaydaları	36	2								
18	İqlim və ətraf mühit	36	2								
19	Torpaqşünaslıq	36	2								
20	Botanika, seleksiya, bitki mühafizə tədbirləri	36	2								
21	Bitkilər və onların istifadəsi	60		3							
22	Əkin və qulluq tədbirləri	60		3							
23	Bağçılıqda istehsalın təşkili	72			4						
24	Tumlu meyvə bitkiləri 1	80				4					
25	Tumlu meyvə bitkiləri 2	60					8	2			5
26	Çayırdəkli meyvə bitkiləri-1	72			4						
27	Çayırdəkli meyvə bitkiləri-2	40				2					5
28	Giləmeyvə bitkiləri 1	45					5	2			
29	Giləmeyvə bitkiləri 2	90							9		5
30	Qərzəkli meyvə bitkiləri 1	65					3	5			
31	Qərzəkli meyvə bitkiləri 2	90							9		5
	İxtisas modulları üzrə cəm:	878	8	6	8	6	16	9	18	0	
	İstehsalat təlimi	968	8	8	8	8	8	16	16	0	
	İstehsalat təcrübəsi	480								40	
	Məsləhət saatları	20									
	Yekun: Tələbələrin məcburi maksimum dərslər yükü	4237	37	37	37	37	37	37	37	40	20

Qısamüddətli kurslar üçün

İxtisas: Meyvə ustası						
Təhsil müddəti: 3 ay						
№	Bölmələr, təhsil sahələri, modullar (fənlər)	saatların miqdarı	Kurs üzrə həftəlik dərslərin miqdarı			Məsləhət saatları
			5	5	2	
	2	3	4	5	6	7
1	Peşə etikası	10	2			
2	Sahibkarlıq	10	2			
		20	4	0	0	0
	Peşə-ixtisas fənləri (modulları), nəzəri	180	16	20		
3	Bitkilər və onların istifadəsi	30	6			
4	Əkin və qulluq tədbirləri	30	6			
5	Bağçılıqda istehsalın təşkili	20	4			
6	Tumlu meyvə bitkiləri	30		6		1
7	Çəyirdəkli meyvə bitkiləri	30		6		1
8	Giləmeyvə bitkiləri	20		4		1
9	Qərzəkli meyvə bitkiləri	20		4		1
	İstehsalat təlimi (praktik modullar)	80	8	8		
	İstehsalat təcrübəsi	80			40	
	Tələbələrin maksimum məcburi dərslərinin yükü	360	28	28	40	
	Məsləhət	4				4
	YEKUN	364				

Qeyd: Regionun iqlim şəraitinə uyğun olaraq 6-9-cu modullar üzrə tədris edilməyəcək modulun dərslərinin miqdarı bu bölmədəki digər modullar arasında bölüşdürülə bilər

Modulların spesifikasiyası

Modulun adı: Ana dilində ünsiyyət
Modulun kodu: 1
Modulun ümumi məqsədi: Bu modulu tamamladıqdan sonra tələbə peşəkar ünsiyyəti təhlil etməyi, peşəkarlıq məsələləri ilə bağlı şifahi və yazılı şəkildə ünsiyyət qurmağı və peşəyə dair yazılı materiallardan istifadə etməyi bacaracaqdır.
Təlim nəticəsi 1: Peşəkar ünsiyyəti təhlil edir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Gələcək iş yerində kimlərlə ünsiyyət quracağını araşdırır.
2. Gələcək iş yerindən kənarında kimlərlə ünsiyyət quracağını araşdırır.
3. Gələcək iş yerində istifadə edilən səciyyəvi ünsiyyət üsullarını təsvir edir.
4. Gələcək iş yerində səciyyəvi ünsiyyət problemlərini qiymətləndirir.
Təlim nəticəsi 2: Peşə məsələləri ilə bağlı şifahi ünsiyyət qurur.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Peşəsindəki səciyyəvi ünsiyyəti təhlil edir.
2. Peşə məsələləri ilə bağlı şifahi təqdimat verir.
3. Səmərəli şifahi ünsiyyəti təsvir edir.
Təlim nəticəsi 3: Peşə məsələləri ilə bağlı yazılı ünsiyyət qurur.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Peşəsindəki səciyyəvi yazılı ünsiyyəti təhlil edir.
2. Daxili ünsiyyətin yazılı nümunələrini təqdim edir.
3. Səciyyəvi yazılı xarici ünsiyyətin nümunələrini təqdim edir.
Təlim nəticəsi 4: Peşə məsələləri ilə bağlı yazılı materiallardan istifadə edir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Peşəkar istifadə üçün müvafiq Azərbaycan mediasını müəyyən edir.
2. Müvafiq peşə məsələləri ilə bağlı yazılı materialları təhlil edir.
3. Müvafiq peşə ilə bağlı materialı şifahi olaraq təqdim edir.

4. Peşə ilə bağlı yazılı materialın təqdimatını qiymətləndirir.

Modulun adı: Xarici dildə ünsiyyət

Modulun kodu: 2

Modulun ümumi məqsədi: Bu modulu tamamladıqdan sonra tələbə gündəlik ünsiyyət zamanı lazım olan sözlərdən sərbəst şəkildə istifadə etməyi biləcək, özünü aydın ifadə etməyi, və eləcə də müxtəlif sahələrə uyğun terminologiyalar tətbiq etməyi bacaracaqdır.

Təlim nəticəsi 1: Gündəlik məsələlər, təhsil, iş, iş yerində sağlamlıq və təhlükəsizlik mövzularında ünsiyyət qurmağı və özünü ifadə etməyi bacarır.

Qiymətləndirmə meyarları

1. Gündəlik həyatda sadə cümlələr ilə özünü ifadə edir;
2. Təhsil mövzusu ətrafında olan mətnləri təhlil edir;
3. İş həyatında istifadə olunan əsas anlayışlardan istifadə edərək öz sahəsini təsvir edir;
4. İş yerində sağlamlıq və təhlükəsizlik qaydalarını xarici dildə sadalayır.

Təlim nəticəsi 2: Gündəlik məsələlər üzrə baza səviyyəsində ünsiyyət qurmağı bacarır.

Qiymətləndirmə meyarları

1. Müxtəlif ölkələrə səyahətlə bağlı müzakirələrdə iştirak edir;
2. Ətraf mühitlə bağlı ilkin anlayışları təsvir edir;
3. Maliyyə ilə bağlı məsələlərdə ünsiyyət qurur;
4. Gündəlik xəbərlərlə bağlı fikir mübadiləsi aparır.

Təlim nəticəsi 3: Müasir texnologiya ilə bağlı terminləri bilir və diskussiyyalar aparmağı bacarır.

Qiymətləndirmə meyarları

1. Ünsiyyətin müxtəlif növlərini tətbiq edir;
2. Müxtəlif rəqəmsal texnologiyalardan məlumat almaq üçün istifadə edir;
3. Texnologiyanın əhəmiyyətini şərh edir.

Modulun adı: Hesablama əməliyyatları
Modulun kodu: 3
Modulun ümumi məqsədi: Bu modulu tamamladıqdan sonra tələbə məsələlərin həllində riyazi düşüncə nümayiş etdirməyi, hesablamalar aparmağı, cədvəl və qrafiklər hazırlamağı, onlardan istifadə etməyi, cəbri qanunları tətbiq etməyi və təsviri statistikadan istifadə etməyi bacaracaqdır.
Təlim nəticəsi 1: Məsələlərin həllində riyazi düşüncə nümayiş etdirir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Riyazi məsələlərin həllini necə qavradığını izah edir.
2. Məsələlərin həllində nə zaman riyazi üsullardan istifadə edəcəyini müəyyən edir.
3. Riyazi qanunlardan istifadə edərək məsələlərin həlli zamanı hansı texniki vəsaitlərdən istifadə olunacağını tədqiq edir.
4. Praktiki məsələlərdə riyazi termin və modellərdən istifadə etmək üçün nümunələr verir.
Təlim nəticəsi 2: Sadə hesablamalar aparır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. İşdən əlavə vaxt üçün hesablanan bonusları və çıxılmaları nəzərə almaqla əmək haqqından xalis gəliri hesablayır.
2. Faizləri və yenidən ödənişləri (qaytarılmaları) bank krediti üzrə hesablayır.
3. Formul və reseptlər əsasında xammalın müxtəlif qarışıqlarını hesablayır.
4. Sifarişlərlə əlaqəli tipik hesabatlar aparır.
5. Digər tipik işlərlə bağlı hesablamaları yerinə yetirir.
Təlim nəticəsi 3: Sadə qrafik və cədvəllər hazırlayır və məsələlərin həllində onlardan istifadə edir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Histoqramdan, nöqtəli diaqramdan, xətti qrafik və piktoqramdan alınan məlumatlardan istifadə edir.
2. Nəzərdən keçirilən işdən alınan informasiyalara əsasən, histoqramlar, nöqtəli diaqramlar, xətti qrafik və ya piktoqramlar qurur.
3. Exceldən istifadə etməklə 2-ci qiymətləndirmə meyarındakı diaqramları qurur.
Təlim nəticəsi 4: Məsələlərin həllində sadə cəbri qaydaları tətbiq edir.

Qiymətləndirmə meyarları
1. Mötərizələrdən istifadə etməklə ifadələri aydınlaşdırır və sadələşdirir.
2. Tənliklər və riyazi ifadələrlə düzgün manipulyasiya edir və onları sadələşdirir.
3. Müvafiq dəyişənlərdən istifadə edərək riyazi funksiyalar qurur.
4. İndexslər qanunu tətbiq edir.
5. Sadə xətti funksiyaları praktiki misallarla izah edir.
Təlim nəticəsi 5: Sadə təsviri statistikadan istifadə edir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Çoxluğa qarşı seçim konsepsiyasını izah edir.
2. Mərkəzin tendensiya üzrə məlumatlarını təsvir edir (moda, median, ədədi orta).
3. Dispersiya ölçüləri olan məlumatları təsvir edir.
4. Histroqram və diaqramları təsvir edir.

Modulun adı: İKT-dən istifadə
Modulun kodu: 4
Modulun ümumi məqsədi: Bu modulu tamamladıqdan sonra tələbə işlə əlaqəli məlumatları tapmağı, qiymətləndirməyi və idarə etməyi, müxtəlif müvafiq mediadan istifadə etməklə peşəkarcasına əlaqə qurmağı və əməkdaşlıq etməyi, peşəkar rəqəmsal məzmun hazırlamağı, İT-dən təhlükəsiz şəkildə istifadə etməyi və texnologiyadan istifadə etməklə problemləri həll etməyi bacaracaqdır.
Təlim nəticəsi 1: İnternetdə məlumatları tapmağı, qiymətləndirməyi və idarə etməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Müvafiq məlumat göstəricilərini (verilənlər), məlumat və rəqəmsal məzmunu müəyyən edir.
2. Müvafiq məlumat göstəricilərinin, məlumat və rəqəmsal məzmunun keyfiyyətini dəyərləndirir.
3. Rəqəmsal mühitlərdə məlumat göstəricilərini, məlumatları və rəqəmsal məzmunu idarə edir.
Təlim nəticəsi 2: Sosial media vasitələrindən istifadə edir.

Qiymətləndirmə meyarları

1. Müvafiq rəqəmsal texnologiyalar vasitəsilə peşəkarcasına işləyir.
2. Müvafiq rəqəmsal texnologiyalardan istifadə etməklə məlumat göstəricilərini, məlumat və rəqəmsal məzmunu paylaşır.
3. Rəqəmsal texnologiyalar vasitəsilə öz işlərini yerinə yetirir.
4. Müvafiq rəqəmsal texnologiyalar vasitəsilə peşəkarcasına davranır.
5. Peşəkar şəbəkə vasitəsilə ünsiyyət qurur.
6. Rəqəmsal kimliyi idarə edir.

Təlim nəticəsi 3: Rəqəmsal məzmun hazırlayır.

Qiymətləndirmə meyarları

1. Müvafiq formatlarda peşəkar rəqəmsal məzmunu hazırlayır.
2. Yeni müvafiq məzmun hazırlanması üçün mövcud rəqəmsal məzmunu inteqrasiya edərək uyğunlaşdırır.
3. Müəlliflik hüququ və lisenziyaların məlumat göstəricilərinə, məlumat və rəqəmsal məzmununa necə tətbiq edilməsini təsvir edir.

Təlim nəticəsi 4: İnformasiya texnologiyalarından təhlükəsiz şəkildə istifadə etməyi bacarır.

Qiymətləndirmə meyarları

1. Müvafiq cihazları qoruyur.
2. Şəxsi məlumat və məxfiliyi qoruyur.
3. Cihazlardan istifadə edərkən sağlamlığını qoruyur.
4. Cihazlardan istifadə edərkən ətraf mühiti qoruyur.

Təlim nəticəsi 5: Sadə texniki problemləri həll edir.

Qiymətləndirmə meyarları

1. Müvafiq cihazları işlədərkən yaranmış texniki problemləri həll edir.
2. Texnologiyalardan istifadə etməklə işlə əlaqəli müvafiq ehtiyacları müəyyən edərək, bunların texnoloji həlli yollarını seçir.
3. Öz rəqəmsal bacarılarındakı çatışmazlıqları müəyyən edir.
4. Öz rəqəmsal bacarıqlarındakı çatışmazlıqları aradan qaldırmaq üçün inkişaf planını təqdim edir.

Modulun adı: Şəxsi inkişaf və karyera planlaşdırılması
Modulun kodu: 5
Modulun ümumi məqsədi: Bu modulu tamamladıqdan sonra tələbə özünü tanımağı və şəxslərarası münasibətləri tənzimləməyi, düşünməyi, problemləri həll edərək qərarları qəbul etməyi, karyera məqsədlərini müəyyən etməyi və müasir iş axtarma və müraciət üsullarından istifadə etməyi bacaracaqdır.
Təlim nəticəsi 1: Özünü tanımağı və şəxslərarası münasibətləri tənzimləməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Stresi idarə edir və emosiyaları tənzimləyir.
2. Pozitiv düşünür və özünü qiymətləndirir.
3. Empatiya qurur və dinləyir.
4. Şəxslərarası münasibətləri effektiv idarə edir və mübahisələri həll edir.
Təlim nəticəsi 2: Düşünməyi və problemləri həll edərək qərarları qəbul etməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Məqsədlərini müəyyənləşdirir və qərarları qəbul edir.
2. Problemləri həll edir.
3. Tənqidi və yaradıcı düşünür.
4. İcra edir və davamlılığı təmin edir.
Təlim nəticəsi 3: Karyera məqsədlərini müəyyən edir və müasir iş axtarma və müraciət üsullarından istifadə etməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Karyera anlayışının mənasını izah edir.
2. Karyera məqsədlərinin müəyyən edilməsi yollarını araşdırır.
3. Müasir iş axtarma və müraciət üsullarından istifadə edir.
4. Peşəkar inkişafın üsul və mərhələlərinə tətbiq edir.

Modulun adı: Peşə etikas
Modulun kodu: 6
Modulun ümumi məqsədi: Bu modulu tamamladıqdan sonra tələbə peşəkarlığın əsas

prinsiplərini biləcək və vaxtdan səmərəli istifadə etməyi, qrup şəklində işləməyi və iş yerində mövcud davranış qaydalarını təhlil etməyi bacaracaqdır.
Təlim nəticəsi 1: Peşəkarlıq prinsiplərini bilir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Peşəkarlıq anlayışının nə olduğunu müəyyən edir.
2. Peşəkarlığın əsas kriteriyaları izah edir.
3. Peşəkar davranışın əsas meyarlarını izah edir.
4. Peşəkarlığın karyera inkişafındakı rolunu dərk edir.
Təlim nəticəsi 2: Vaxtdan səmərəli istifadə etməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Vaxt anlayışını və onun əhəmiyyətinin nədən ibarət olduğunu sadalayır.
2. Vaxtın idarə olunmasındakı əsas yanaşmaları təhlil edir.
3. İdarəetmə funksiyaları və vaxtın idarə olunması arasında əlaqəni izah edir.
4. Vaxtdan səmərəli istifadəyə mane olan əsas əngəlləri aradan qaldırma üsullarını sadalayır.
5. Fərdi vaxt planlaşdırma üsullarını nümayiş etdirir.
Təlim nəticəsi 3: Qrup daxilində səmərəli işləməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Öz peşəsi ilə bağlı qruplarda necə işlədiyini izah edir.
2. Səciyyəvi qrup işlərində qrupdakıların rollarını təsvir edir.
3. Qrup işində öz şəxsi rolunu təhlil edir.
4. Öz peşəsi ilə bağlı qrup işində problemlərin nümunələrini nəzərdən keçirir.
5. 4-cü qiymətləndirmə meyarında müəyyən edilən problemlərin həllinə necə kömək edə biləcəyini təsvir edir.
Təlim nəticəsi 4: İş yerində davranış qaydalarını təhlil etməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Etik davranışın hansı mənanı ifadə etdiyini nümayiş etdirir.
2. İş etikası anlayışını və fərdi etik davranışların nə olduğunu izah edir.
3. Müəssisə və təşkilatlarda gündəlik etik davranış qaydalarını sadalayır.
4. Ətraf mühiti bir işçi kimi necə qoruya biləcəyini təsvir edir.

5. Müəssisə və təşkilatlarda davranış qaydalarının idarə olunması prinsiplərini müəyyənləşdirir.

Modulun adı: Sahibkarlıq

Modulun kodu: 7

Modulun ümumi məqsədi: Bu modulu tamamladıqdan sonra tələbə sahibkarlıq ideyalarını müəyyənləşdirib qiymətləndirməyi, ideyaların həyata keçirilməsi üçün lazımi resursları müəyyənləşdirib toplamağı və ideyaları həyata keçirilməsi yollarını göstərməyi bacaracaqdır.

Təlim nəticəsi 1: Sahibkarlıq ideyalarını, imkanlarını müəyyən etməyi və qiymətləndirməyi bacarır.

Qiymətləndirmə meyarları

1. Sahibkarlığın mahiyyətini izah edir.
2. Sahibkarlıq fəaliyyəti üçün əlində olan imkanları müəyyən edir.
3. Sahibkarlıq ideyalarını müəyyənləşdirir.
4. Sahibkarlıq ideyasını qiymətləndirir.

Təlim nəticəsi 2: Sadə biznes layihəsini hazırlayır.

Qiymətləndirmə meyarları

1. Biznes planın məqsəd və strukturunu izah edir.
2. Marketing planını hazırlayır.
3. Satış və insan resurslarını planlaşdırır.
4. İnvestisiya və maliyyə planını hazırlayır.
5. Büdcəni planlaşdırır.
6. Qeyri-müəyyənlik və risk hallarında necə qərar qəbul edəcəyini təsvir edir.

Təlim nəticəsi 3: Sahibkarlıq ideyalarını necə həyata keçirməli olduğunu göstərir.

Qiymətləndirmə meyarları

1. Yaradılan müəssisənin hüquqi məsələlərini təsvir edir.
2. Sahibkarlıq prosesində başqaları ilə səmərəli əməkdaşlıq üçün nə edəcəyini təsvir edir.
3. Biznes plan hazırlanmasından sonrakı addımlarını müəyyən edir.

 17

Modulun adı: Estetika və mədəni özünüifadə
Modulun kodu: 8
Modulun ümumi məqsədi: Bu modulu tamamladıqdan sonra tələbə Azərbaycan müəlliflərini və rəssamlarını təhlil etməyi, Azərbaycan mədəniyyətini təqdim etməyi, kreativlik və estetika anlayışlarını təhlil etməyi və onlardan düzgün şəkildə istifadə etməyi, etiket və nəzakət qaydalarını təhlil edib onlardan istifadə etməyi bacaracaqdır.
Təlim nəticəsi 1: Azərbaycanın mədəniyyət və incəsənət xadimlərinin əsas əsərlərini şərh edir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Azərbaycanın 3 görkəmli yazıçısının əsərlərini təhlil edir.
2. Azərbaycan musiqi sənətinin 3 görkəmli nümayəndəsinin yaradıcılığını təhlil edir.
3. Azərbaycanın 3 görkəmli vizual rəssamının əsərlərini təhlil edir.
Təlim nəticəsi 2: Dünya incəsənət nümunələrini və məşhur mədəniyyət və incəsənət xadimlərinin əsərlərini şərh edir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Dünyaca məşhur 3 mədəniyyət sahəsini müəyyən edir.
2. Mədəniyyət sahələri haqqında məlumatları təhlil edir.
3. Seçilmiş mədəniyyət sahələrinin şifahi təqdimatını verir.
4. Başqalarına mədəniyyət sahələrinin təqdim edilməsinə dair konstruktiv rəy verir .
5. 3 mədəni sahənin yazılı təqdimatını hazırlayır.
Təlim nəticəsi 3: Kreativlik və estetika anlayışlarını təhlil edərək onlardan istifadə edir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Estetika anlayışını təhlil edir.
2. Kreativlik anlayışını təhlil edir.
3. Estetika anlayışından istifadə edərək kreativ ideyalar təqdim edir.
Təlim nəticəsi 4: Etiket və nəzakət qaydalarını təhlil edərək onlardan istifadə edir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Ölkəmizə xas nəzakət qaydalarını şərh edir.
2. İş yerində etiket qaydalarını tətbiq edir.
3. Ayrı-ayrı ölkələrdə istifadə edilən etiket və nəzakət qaydalarını təhlil edir.

Modulun adı: Fiziki tərbiyə
Modulun kodu: 9
Modulun ümumi məqsədi: Bu modul tamamlandıqdan sonra tələbə tərbiyəvi prosesdə sağlamlığın yüksəldilməsi, peşə xəstəliklərinin qarşısının alınması, pis vərdişlər, fərdi fiziki inkişaf və sağlam fiziki həyat haqqında zəruri məlumatı biləcək və dövlət standartında müvafiq təlimlərlə nəzərdə tutulan fiziki standartları yerinə yetirmək üçün fərdi olaraq seçilmiş kompleks sağlamlıq və gimnastika məşğələlərini həyata keçirməyi bacaracaqdır.
Təlim nəticəsi 1: Hərəkəti vərdiş və bacarıqları formalaşdıran müxtəlif statik və dinamik hərəkətləri sadə üsullarla icra edir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Hərəkətlərin sağlamlaşdırıcı və inkişafetdirici təsirini izah edir.
2. Hərəkətlərin icra şəraiti və icra üsulunun təkmilləşdirilməsi barədə müzakirə aparır.
3. Şəxsiyyətin hormonik inkişafını təsvir edir.
4. Fiziki tərbiyə üzrə nəzəri bilikləri izah edir.
Təlim nəticəsi 2: Fiziki tərbiyə prosesində intizam və rejim qaydalarına əməl edir, birgə fəaliyyət bacarıqları nümayiş etdirir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Aktiv hərəkətlərlə bağlı bacarıq və vərdişlərini nümayiş etdirir.
2. Aktiv hərəkətlərin icrasında əlverişli üsullarından istifadə edir.
3. Aktiv hərəkətlərinə nəzarət edir.
4. Şəraitə uyğun ilkin tibbi yardım göstərir.
5. Bərpaedici vasitələrdən səmərəli istifadə edir.
Təlim nəticəsi 3: İdman oyunlarını, o cümlədən milli idman oyunlarını və onların növlərini təqdim edir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Fiziki hazırlığını artırmaq üçün aktiv hərəkətlərdən və xüsusi vasitələrdən müntəzəm istifadə edir.
2. Yaş qrupuna müvafiq hərəkətlərə qadir olduğunu nümayiş etdirir.
3. Hərəkətlərin icrası zamanı əlverişli metodlar tətbiq edir.
4. Aktiv hərəkətlərə qadir olduğunu nümayiş etdirir.

Modulun adı: Çağırışaqədərki hazırlıq
Modulun kodu: 10
Modulun ümumi məqsədi: Bu modulu tamamladıqdan sonra tələbə dövlət təhlükəsizliyinin tarixi və hüquqi əsasları, sıra və intizam nizamnamələrinin ümumi müddəalarını biləcəkdir.
Təlim nəticəsi 1: Azərbaycan Respublikasının Silahlı Qüvvələrində istifadə olunan hərbi texnika və sursatlar haqqında zəruri məlumatlara malik olduğunu nümayiş etdirir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin yaradılması və inkişafı barədə məlumatları şərh edir.
2. Vətənin müdafiəsində vətəndaş vəzifələrini sadalayır.
3. Hərbi nizamnamələrin yerinə yetirilmə məsuliyyətini dərk edir.
4. Sıra və intizam nizamnamələrinin ümumi müddəalarını şərh edir.
Təlim nəticəsi 2: Azərbaycan Respublikasının Silahlı Qüvvələrinin nizamnamələrində təsbit olunmuş əsas müddəaları mənimsədiyini, tibbi yardım və mülki müdafiə bacarıqlarına, topoqrafik vərdişlərə yiyələndiyini nümayiş etdirir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Müasir ümumqoşun döyüşü haqqında məlumatları şərh edir.
2. Müasir döyüş vasitələrini təsvir edir.
3. Topoqrafiya üzrə bacarıqlarını nümayiş etdirir.
4. Fövqəladə hadisələr zamanı əhalinin mühafizəsi haqqında biliklərini təsnif edir.
5. Mühafizə vasitələrindən düzgün istifadə edir.
6. Radiasiyaya nəzarət və kimyəvi kəşfiyyat cihazlarından istifadə edir.
Təlim nəticəsi 3: Mülki müdafiə, sıra təlimi və fiziki hazırlığa aid normativləri yerinə yetirir, onların icrası zamanı qrup və komanda tərkibində əlaqəli fəaliyyət göstərir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Sağlam həyat tərzi üzrə bilikləri əlaqələndirir.
2. Sağlamlığın mühafizəsi haqqında ümumi müddəaları şərh edir.
3. Yaralanma və bədbəxt hadisə zamanı zərərçəkənlərə ilkin tibbi yardım göstərir.
4. Fövqəladə hadisələrdə zədələnmələrin profilaktikasını və ilkin tibbi yardım qaydalarını tətbiq edir.
5. Radiasiya şüalanmaları və kimyəvi zədələnmələr zamanı ilkin tibbi yardımını yerinə yetirir.

Modulun adı: İş yerində əmək, təhlükəsizlik və sağlamlıq qaydaları
Modulun kodu: 11
Modulun ümumi məqsədi: Modul başa çatdıqdan sonra tələbə, əməyin, ətraf mühitin mühafizə olunma qaydalarını, istehsalat sanitariyası, əmək gigiyenası biləcək və mümkün təhlükələrin qarşısını almağı bacaracaqdır.
Təlim nəticəsi 1: İş yerində əməl ediləcək təhlükəsizlik tədbirlərini bilir və qaydaları tətbiq etməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Əməyin təhlükəsizliyi və əmək fəaliyyəti ilə bağlı ümumi faktorları və təlimatları şərh edir.
2. Əməyin mühafizəsi ilə bağlı məqsəd, norma və standartları yerinə yetirir.
3. İş yerlərində əməyin mühafizəsi və texniki təhlükəsiz iş üsullarına riayət edir.
4. İstehsal sahələri və istehsal meydançaları ilə bağlı təhlükəsizlik tələblərini sadalayır.
Təlim nəticəsi 2: Alətlərlə işləyərkən, aqreqatları sınaq edərkən əmək təhlükəsizliyi və iş zamanı yarana biləcək yanğın təhlükəsizliyi tədbirlərini bilir və tətbiq etməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Elektriklə işləyən alətlərdən istifadə zamanı əməl ediləcək təhlükəsizlik tədbirlərini sadalayır.
2. Elektrik maşınları quraşdırılmış otaqlarda ilkin mühafizə vasitələri – yanğın söndürən və quru qum olan yeşikdən istifadə qaydalarını təsvir edir .
3. Baş verə biləcək yanğın təhlükəsinin qarşını ala biləcək tədbirləri və yanğının yayılmasını qarşı mübarizədə yanğın söndürmə vasitələrini seçir.
4. Nərdivanların, meydançaların və pilləkənlərin tətbiqi zamanı təhlükəsizlik tələblərini əlaqələndirir.
Təlim nəticəsi 3: İstehsalat zədələnmələrinin növlərini, yaranma səbəblərini bilir və müvafiq tədbirlər görməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. İstehsalat zədələnmələrinin növlərini və səbəblərini izah edir.
2. Zədələnmə və peşə xəstəlikləri əsas səbəblərini təsvir edir.

3. İstehsalatda zədələnmə səbəblərinin qarşısını almaq üçün müəyyən tədbirlər görür.
4. İstehsalatda bədbəxt hadisələr və peşə xəstəlikləri nəticəsində peşə əmək qabiliyyətinin itirilməsi hallarında icbari sığorta olunanlar və onların iqtisadi fəaliyyət növləri üzrə kateqoriya və risk qruplarını seçir.
Təlim nəticəsi 4: Əmək gigiyenası haqqında bilir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Əmək gigiyenası haqda ümumi bilgileri və inkişafının əsas mərhələlərini izah edir
2. Zərərli və təhlükəli faktorların təsnifatını təsvir edir.
3. Əməyin gigiyenası, əmək prosesini və istehsalat şəraitini, onların orqanizmlə qarşılıqlı təsirini müəyyən edir.
4. Əmək prosesinin xüsusiyyətlərindən və rejimindən asılı olan zərərli kateqoriyalara (qruplara) bölür.
Təlim nəticəsi 5: İstehsalat səs-küylərinin və titrəyişlərin insan orqanizminə təsirini bilir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. İstehsalat səs-küylərinin təsnifatını şərh edir.
2. İşçilərin orqanizminə səs-küylərin təsirini izah edir.
3. Səs-küylərin insan orqanizminə xoşagəlməz təsirinin profilaktikasını təsvir edir.
4. Müxtəlif güclü və tezlikli səslərin nizamsız (xaotik) birləşməsindən səs-küy (gurultu) yaranmasını müəyyən edir.
Təlim nəticəsi 6: Ətraf mühitin mühafizəsi və yanğınsöndürmə vasitələrinə dair ilkin tədbirləri bilir və həyata keçirməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Ekoloji qanuna dair məlumatları bilir.
2. Ekoloji şəraitin yaxşılaşdırılmasına yardımçı olan üsulları sadalayır.
3. Müəssisədə olan yanğınsöndürmə vasitələrindən düzgün istifadə edir.
4. Yanğın baş verərkən yanğın təhlükəsizliyinin əsas və fərdi ehtiyat tədbirləri ilə otaqlardan çıxma qaydalarını uyğunlaşdırır.
5. İşləri başa çatdırdıqdan sonra ətraf mühitin qorunması naminə ərazini təmizləyir.

Modulun adı: İqlim və ətraf mühit.
Modulun kodu: 12
Modulun ümumi məqsədi: Bu modulu tamamladıqdan sonra tələbə hava şəraitini formalaşdıran mühüm faktorları, hava şəraitindən asılılıqları, iqlim və torpaqdan istifadə arasındakı qarşılıqlı təsiri, kənd təsərrüfatı fəaliyyəti və ekosistem arasında qarşılıqlı əlaqəni biləcək və ətraf mühitə zərər yetirmədən tətbiq etməyi, hava proqnozundan istifadə etməyi bacaracaqdır.
Təlim nəticəsi 1: Havanı müəyyən edən faktorları, hava prosesləri və ölçmə metodlarını, sinoptik xəritə və hava proqnozlarının əhəmiyyətini bilir və temperaturu, atmosfer təzyiqini, yağıntı və rütubət miqdarını ölçməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Hava və onun əsas elementlərini təsvir edir.
2. Temperatur, atmosfer təzyiqi, külək, günəş radiasiyası rütubətlik, yağıntı, siklon və antisiklon haqqında məlumat verir.
3. Temperaturu, atmosfer təzyiqini, yağıntı və rütubəti ölçür.
4. K/t müəssisəsinin fəaliyyətində hava proqnozunun əhəmiyyətini bilərək havanı müşahidə edir.
5. Hava şəraitinin dəyişilməsini şərh edir.
Təlim nəticəsi 2: İqlim məlumatlarının k/t istehsalı üçün əhəmiyyətini bilir və xəritədən istifadə etməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. İqlim, bitkiçilik və heyvandarlıq arasındakı əlaqəni uzlaşdırır.
2. İqlim və onun əsas amillərini sadalayır.
3. İqlim tipi və iqlim qurşaqlarını izah edir.
4. Bitkilər üçün tələb olunan əsas həyat amillərini təsvir edir.
5. İqlim dəyişikliklərini izah edir.
6. Ölkədəki iqlim və əkin regionlarını xəritədə göstərir.
Təlim nəticəsi 3: Ekosistemdəki asılılıqları bilir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Ekoloji faktorları və onların əhəmiyyətini vurğulayır.

2. Ekoloji faktorların qarşılıqlı təsirini və təhlükəsini qeyd edir.
3. Ekoloji tarazlıq və onun pozulmaları haqqında danışır.
4. Bioloji tarazlıq və onun pozulmaları haqqında məlumat verir.
5. Maddələr və enerji dövranını şərh edir.
Təlim nəticəsi 4: Görülən tədbirlər, bitki tərkibi və landşaft arasındakı əlaqələri bilir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Təbii bitki qruplarını sadalayır.
2. Təbii şəraiti qruplaşdırır (rütubətli zonalar, quraq zonalar).
3. K/t üçün bitki qruplarını dəqiqləşdirir.
4. Meşə və indikator bitkilərini müəyyən edir.
5. Rütubətli və quraq zonaların əkinçilik xüsusiyyətlərini təsvir edir.
Təlim nəticəsi 5: K/t torpaqlarının davamlı istifadəsinin əhəmiyyətini və torpağın münbitliyi haqqında bilir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Ekoloji təmiz əkin prosesini izah edir.
2. Növbəli əkinin əsaslarını və əhəmiyyətini izah edir.
3. Torpağın becərilməsi və gübrələnməsinin əhəmiyyətini izah edir.
4. Torpağın münbitliyinin qorunması üsullarını izah edir.

Modulun adı: Torpaqşünaslıq
Modulun kodu: 13
Modulun ümumi məqsədi: Bu modulu tamamladıqdan sonra tələbə torpaq tiplərini tanıyır, torpaq məhsuldarlığının yüksəldilməsi üçün lazımi tədbirləri biləcək və torpağın becərilməsi üçün düzgün tədbirləri seçib həyata keçirməyi eyni zamanda torpaq sınaqları aparmağı bacaracaqdır.
Təlim nəticəsi 1: Torpağın yaranması haqqında ümumi məlumatları, regionun torpaq tiplərini, növlərini bilir və ayırd etməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Torpağın yaranma prosesi: fiziki, kimyəvi və bioloji aşınma, eroziya, çöküntü,

torfəmələgəlmə, torpaq layları, sürüşmə qatları haqqında məlumat verir.
2. Verilmiş sūxurlara əsasən torpaq profillərini sadalayır.
3. Torpaq dənəciklərini ölçü qruplarına (qum, lil, gil) görə qruplaşdırır.
4. Torpaq tiplərini sadalayır.
Təlim nəticəsi 2: Torpağın tərkib hissələrini, region üçün mühüm torpaqların xüsusiyyətlərini bilir və su ötürmə qabiliyyətini, istilik tutumunu, turşuluq dərəcəsini təyin etməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Torpağın tərkib hissələri haqda məlumat verir.
2. Minerallar, humus, su, hava amillərini vurğulayır.
3. Torpağın struktur növlərini sadalayır.
4. Torpağın su ötürmə qabiliyyətini, istilik tutumunu, turşuluq dərəcəsini təyin edir.
5. Torpağın bioloji fəallığı və mikroorqanizmlərin əhəmiyyətindən danışır.
6. Torpağın tərkibindən danışır.
Təlim nəticəsi 3: Torpağın becərilməsini düzgün qaydada həyata keçirməyi bilir və bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Torpağın münbitliyinin, əkin qatının dərinləşdirilməsinin mahiyyətini vurğulayır.
2. Əkin ləklərinin hazırlanması prosesini, alaq otları və xəstəliklərlə mübarizə yollarını izah edir.
3. Becərilmənin düzgün vaxtını və işləmə dərinliyini təyin edir.
4. Torpaq təzyiqini müəyyən edir.
5. Aqreqatları işlək vəziyyətə gətirir.
Təlim nəticəsi 4: Torpaqların deqradasiyaya uğraması prosesini və lazımi tədbirlər vasitəsi ilə aradan qaldırmaq qaydalarını bilir və müdafiə tədbirlərini həyata keçirməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Torpağın deqradasiyaya uğraması prosesi haqqında məlumat verir.
2. Torpağın deqradasiyaya uğramasının qarşısının alınması üçün müdafiə tədbirlərini

sadalayır.
3. Torpağın deqradasiyaya uğramasının qarşısının alınması üçün müdafiə tədbirlərini həyata keçirir.
4. Növbəli əkin prosesini izah edir.
Təlim nəticəsi 5: Torpağın analizi üçün sahəni müşahidə edə və düzgün torpaq nümunələri götürməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Torpaq nümunəsinin götürülmə yerini müəyyən edir.
2. Lazım olan torpaq kəsilmələrini qoyur.
3. Torpaq nümunələri götürür.
4. Torpaq nümunəsini laboratoriyaya analizi üçün etiketləyir.

Modulun adı: Botanika, seleksiya, bitki mühafizə tədbirləri
Modulun kodu: 14
Modulun ümumi məqsədi: Bu modulu tamamladıqdan sonra tələbə bitkilərin quruluşunu və funksiyasını, inkişaf mərhələlərini, bitkiçilik və toxum istehsalında istifadə edilən seleksiya üsullarını, yaranan xəstəliklərin səbəblərini biləcək və bitkilərə qulluq tədbirlərini həyata keçirməyi bacaracaqdır.
Təlim nəticəsi 1: Bitkinin ümumi quruluşunu, bitki toxumalarını, vegetativ və generativ orqanların quruluş və funksiyalarını bilir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Bitki hüceyrəsinin quruluşu və tərkibi barədə məlumat verir.
2. Bitki toxumalarının hissələrini və çoxalma yollarını ayırd edir.
3. Kök və gövdənin morfoloji quruluşunu və funksiyasını təsvir edir
4. Yarpaq haqqında ümumi məlumatları, xarici və anatomik quruluşunu, bitki üzərində düzülüş formalarını izah edir.
5. Çiçəyin quruluşunu və hissələrinin funksiyalarını şərh edir.
6. Meyvələrin və toxumun quruluşunu, növlərini, əmələ gəlməsini təsvir edir.
Təlim nəticəsi 2: Hüceyrələrin bölünməsi prosesini, müxtəlif bitkilərin çoxalması yollarını bilir.

Qiymətləndirmə meyarları
1. Xromosomun quruluşunu izah edir.
2. Mitoz, meyoz bölünmə, Mendel qanunları, genotip və fenotip anlayışlarını şərh edir.
3. Vegetativ və generativ çoxalma üsullarını xarakterizə edir.
4. Bitkilərin inkişaf fazalarını müəyyən edir.
Təlim nəticəsi 3: Kənd təsərrüfatı bitkilərinin əsas seleksiya üsullarını və toxumçuluq haqqında ümumi məlumatları bilir və toxumun təmizlənməsi, qurudulması, saxlanması prosesini bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Çarpazlaşma və seleksiya haqqında məruzə edir.
2. Gen texnikası və sortların xüsusiyyətlərini izah edir.
3. Toxumun səpin keyfiyyət göstəricilərini müəyyən edir.
4. Dövlət toxum standartları və toxumçuluğun dövlət tənzimlənməsini qeyd edir.
5. K/t bitkilərinin təsnifatı haqqında məlumat verir.
Təlim nəticəsi 4: Bitki xəstəlikləri, zərərvericiləri və əlaq otlarının xüsusiyyətlərini və onlarla mübarizə üsullarını bilir və mübarizə tədbirlərinin tətbiqini bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Bitki xəstəliklərinin simptomlarını təyin edərək onları təsnif edir.
2. Bakteriya, göbək, virus mənşəli xəstəlikləri müəyyən edir.
3. Bitki zərərvericiləri və xəstəliklərinə qarşı mübarizə üsullarından istifadə edir.
4. Karantin və inteqrə olunmuş mübarizə haqqında məlumat verir.
5. Əlaq otlarını təsnif edərək mübarizə üsullarından istifadə edir.
Təlim nəticəsi 5: Bitki mühafizə vasitələri haqqında məlumatları bilir və təhlükəsizlik qaydalarına riayət etməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Dərmanların tətbiqinin müsbət və mənfi tərəflərini tərif edir.
2. Dərmanların insana və ətraf mühitə təsirini izah edir.
3. Təsir formalarına görə dərmanları təsnif edir.
4. Bitki mühafizə vasitələrindən istifadə zamanı təhlükəsizlik qaydalarına riayət edir.

Modulun adı: Bitkilər və onların istifadəsi
Modulun kodu: 15
Modulun ümumi məqsədi: Bu modulu tamamladıqdan sonra tələbə region üçün əhəmiyyətli mədəni bitkilərin növlərini, onların əhəmiyyəti, yararlılığını biləcək, istifadə sahələrini və məhsul yığımı müddətini müəyyən etməyi bacaracaqdır.
Təlim nəticəsi 1: Mühüm mədəni bitkiləri öz istiqamətinə uyğun müəyyənləşdirə (məs. meyvəçilik, tərəvəzçilik), onları təyin və botaniki xüsusiyyətlərinə və əhəmiyyətinə görə qruplaşdırma bilir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Müəyyənləşdirmə amillərini qeyd edir.
2. Botaniki və bağçılıq baxımından təsnifatı qeyd edir.
3. Çiçəkləmə və yetişmə dövrünü qeyd edir.
4. Bitkilərdən təyinatı üzrə istifadəni bilir.
Təlim nəticəsi 2: Mütəmadi rast gəlinən əlaq otlarının təyin, onları öz problematikasına uyğun olaraq təsnifatlaşdırma və əlaq otlarına qarşı mübarizə tədbirlərinin vacibliyinin təyin və həyata keçirilməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Əlaq otları barədə məlumat verir.
2. Yabani otlar barədə məlumat verir.
3. Yabani otlarına qarşı mübarizə tədbirlərini həyata keçirir.
4. Əlaq otlarına qarşı mübarizə tədbirlərini nümayiş etdirir.
Təlim nəticəsi 3: Bitkilərin yararlılıq dərəcəsini müəyyənləşdirə və qruplara təsnifləşdirməyi bilir və bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Bitki orqanlarının yararlılığı təsvir edir.
2. Bitkilərin sisteməlik təsnifatı barədə məlumat verir.
3. İstifadə meyarlarına əsasən bitkilərin siyahısının hazırlanmasını həyata keçirir.
Təlim nəticəsi 4: Mühüm yığım və satış dövrü, həmçinin təklifin mövsümi xarakteri nəzərə alınmaqla tipik istifadə sahələri üzrə bitkilərin siyahısının hazırlanmasını bilir.

Qiymətləndirmə meyarları
1. Bitkilərin istifadə sahələrini izah edir.
2. Tər, anbar və sənaye tərəvəzləri barədə məlumat verir.
3. Xüsusi tərəvəzlər haqqında məlumat verir.
4. Tərəvəzlərin satış imkanları haqqında danışır.

Modulun adı: Əkin və qulluq tədbirləri
Modulun kodu: 16
Modulun ümumi məqsədi: Bu modulu tamamladıqdan sonra tələbə bitki əkinin əsaslarını biləcək, onlara qulluq tədbirləri və çoxaltma işlərini aparmağı bacaracaqdır.
Təlim nəticəsi 1: Substrat qarışıqları üçün ilkin materialları bilir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Torpaq və substratları izah edir.
2. Mineral əlavələr barədə məlumat verir.
3. Qarışıqların xüsusiyyətləri şərh edir.
4. Substratların tərkib hissəsini müəyyən edir.
Təlim nəticəsi 2: Tətbiq imkanlarına görə qarışıq və hazır məhsulları qiymətləndirə, bitki qruplarına və inkişaf mərhələlərinə uyğun təsnifləşdirə bilir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Substratların qida maddələrinin tərkibi barədə məlumat verir.
2. Bitki qruplarının tələbatı və inkişaf mərhələləri barədə məlumat verir.
3. Qida maddələrinə tələbatına görə bitki qruplarının formalaşdırılması prosesini izah edir.
Təlim nəticəsi 3: Bitki əkini və qapalı bitki sistemlərində bitkilər üçün uyğun hazır substratları müəyyənləşdirə, özü qarışıqlar hazırlamaq və sadə sınaqlar vasitəsilə onların uyğunluğunu təyin etməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Bitki əkini üçün hazır substratlar barədə məlumat verir.
2. Qapalı bitki sistemlərində bitkilər üçün hazır substratlar barədə məlumat verir.
3. Özünün hazırladığı substratlar barədə məlumat verir.

4. Substrat hazırlanması və qarışdırılmasını nümayiş etdirir.
5. Sadə səpin, şitil edib başqa yerdə və dibçəkdə əkməyi nümayiş etdirir.
Təlim nəticəsi 4: Bitkilərin çoxaldılmasının çoxsaylı imkanlarını, həmçinin cücərtilərin (şitil) inkişafını dəstəkləyən tədbirləri bilir və bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Generativ və vegetativ çoxaltma barədə məlumat verir.
2. Cücərtilərə (şitil) qulluq tədbirləri barədə məlumat verir.
3. Müxtəlif səpin metodlarını tətbiq edir.
Təlim nəticəsi 5: Geniş yayılmış bitkilər üçün istiqamətinə uyğun olaraq uyğun vegetativ çoxalma metodunun seçilməsi və həmçinin digər müxtəlif çoxalma metodlarını bilir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Vegetativ çoxalma metodlarını izah edir.
2. Vegetativ çoxalma texnikası və sistemləri barədə məlumat verir.
3. Xiyar və pomidorda calaq etmə işlərini həyata keçirir.
4. Geniş yayılmış çoxalma metodlarını həyata keçirir.
Təlim nəticəsi 6: Calaq işini həyata keçirməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Ana bitkiyə olan tələbləri sadalayır.
2. İlk materialın keyfiyyətini izah edir.
3. Mövcud ana bitkilərin qiymətləndirilməsini nümayiş etdirir.
Təlim nəticəsi 7: Bitkilərə onların istiqaməti üzrə yaranan təsir imkanlarını qavraya və müxtəlif tədbirlərin təsirini qiymətləndirə bilir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Bitkilərə təsir edən yığılma, sınma, əzilmə tədbirlərini şərh edir.
2. Budama tədbirlərini həyata keçirir.
3. Tərəvəz növlərinə uyğun olaraq təsir imkanlarını şərh edir.
Təlim nəticəsi 8: Müxtəlif iş proseslərini müqayisə edə və uyğun olan prosesi seçə bilir.
Qiymətləndirmə meyarları

1. Əkin və qulluq tədbirləri ilə bağlı iş planı qurur.
2. Əkin və qulluq tədbirləri ilə bağlı iş prosesini izah edir.
3. Əkin və qulluq tədbirləri ilə bağlı iş əməliyyatlarının təsnifatını hazırlayır.
4. Bağçılıqda yayılmış iş proseslərini əməliyyatlar üzrə təsnifləşdirir.

Modulun adı: Bağçılıqda istehsalın təşkili
Modulun kodu: 17
Modulun ümumi məqsədi: Bu modulu tamamladıqdan sonra tələbə bağçılıq təsərrüfatının, tikililərin, qurğuların və istehsal vasitələrinin funksiyalarını biləcəkdir.
Təlim nəticəsi 1: Təcrübə təsərrüfatını təsnifləşdirə, rəqabət vəziyyəti haqqında məlumatları toplaya və təcrübə təsərrüfatını digər təsərrüfatlar ilə müqayisə edə bilir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. İstehsal və xidmət təsərrüfatlarını müqayisə edir.
2. Satış kanallarını izah edir.
3. Təsərrüfatın ölçüsü və yerinin əhəmiyyətini izah edir.
Təlim nəticəsi 2: Bağçılıqda mövcud istehsal vasitələrinin xüsusiyyətlərini bilir və onları istifadə imkanlarına görə qiymətləndirməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. İstehsal vasitələrinin (substrat, gübrə, bitki mühafizə vasitələri) xüsusiyyətlərini sadalayır.
2. İstehsal vasitələri əldə edilməsi, mövcudluğu, saxlanması qaydalarını izah edir.
3. Materiala, yerə və bitkiyə olan tələbi izah edir.
4. İstehsal vasitələrinin istifadəsini nümayiş etdirir.
Təlim nəticəsi 3: Müxtəlif istixana konstruksiyaları, tipləri və avadanlıqları haqqında bilir və istixanada bitki əkininin idarə edilməsini və bitkilərə qulluğun həyata keçirilməsini bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. İstixana konstruksiyalarının xüsusiyyətlərini sadalayır.
2. Suvarma üçün istixana texnikasının iş qaydasını izah edir.

3. Kölgə, istiliyin tənzimlənməsi, hava məlumatlarının ölçülməsinin əhəmiyyətini izah edir.
4. İstixananın hava şəraitinin tənzimlənməsi və idarə edilməsini həyata keçirir.
5. Bitki əkininin idarə edilməsi və bitkilərə qulluğun həyata keçirilməsini nümayiş etdirir.
Təlim nəticəsi 4: İstixana üçün hesablamalar aparmağı bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. İstixananın sahəsinin bölünməsi, yol və istifadə hissəsi hesablayır.
2. Torpağa olan tələbatı müəyyən edilməsi üçün hesablamaları aparır.
3. Enerjiyə olan tələbatı hesablayır.
4. Suvarmaya olan tələbatı hesablayır.
5. İşıqlandırmaya olan tələbatı hesablayır.
6. Gübrələməyə olan tələbatı hesablayır.
Təlim nəticəsi 5: Müxtəlif istilik sistemlərini, onların hissələrini tanıyır və onların funksiyalarını bilir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. İstilik sistemlərinin hissələrini seçir.
2. İsitmə qazanxanalarını tiplərini sadalayır.
3. İstilik sisteminin hissələrini hazırlayır.
4. Obyekt üzərində hissələrin funksiyalarını izah etdir.
5. İstilikxana və bitkilərin istiyə olan tələbatını müəyyənləşdirir.
6. İstilikxana və bitkilərin istiyə olan tələbatı, mazut forsunkası, qaz forsunkası istilikxanalarda temperaturun tənzimlənməsi, hava isitmə sistemi, enerji qənaəti üçün tədbirləri, ölçmə texnikası, torpağın təmizlənməsini (dezinfeksiya) həyata keçirir.
Təlim nəticəsi 6: Soyutma, anbar və yardımçı otaqların quruluşunu (konstruksiya) bilir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Soyutma texnikası, soyutma və anbar otaqlarının konstruksiyalarını izah edir.
2. Anbarı, idarəetmə və tənzimləmə otaqlarının təyinatını izah edir.
3. Soyutma, anbar və yardımçı otaqlar, onun təchizatları və funksiyalarını sadalayır.

Modulun adı: Tumlu meyvə bitkiləri
Modulun kodu: 18
Modulun ümumi məqsədi: Bu modulu tamamladıqdan sonra tələbə tumlu meyvə bitkilərinin istehsalat texnologiyasının əsas faktorlarını və əlaqəliliklərini, həmçinin regional əhəmiyyətə malik tumlu meyvə bitkilərinin xüsusiyyətlərini biləcək, bitki əkini nümunələrində tumlu meyvə bitkilərinin əkini zamanı rast gəlinən bütün işləri (məs. çoxaldılması, əkilməsi, budama və qulluq işləri, bitki mühafizə tədbirləri, gübrələmə, suvarma tədbirlərini) yerinə yetirməyi bacaracaqdır.
Təlim nəticəsi 1: Torpaq sahəsinin tumlu meyvə bağının salınması üçün uyğunluğunu qiymətləndirə bilir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Müxtəlif meyvə növlərinin tələblərini sadalayır.
2. Sahənin bağ salma üçün yararlılığının müəyyən edilməsini nümayiş etdirir.
3. Əkilmə sistemləri, bitki arası məsafə, ağac və çətir formalarını izah edir.
Təlim nəticəsi 2: Tumlu meyvələrin mühüm tingləri (qələm), tinglərin yetişdirilməsi haqqında məlumatları bilir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Tumlu meyvələrin mühüm meyvə tinglərini sadalayır.
2. Tinglərin xüsusiyyətləri və istifadəsi qaydalarını izah edir.
3. Keyfiyyət normalarını sadalayır.
4. Əkin üçün keyfiyyət tələblərini müəyyən edir.
Təlim nəticəsi 3: Tumlu meyvə bitkilərinin çoxaldılması imkanlarını bilir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Çoxaltma növləri: kəsmə, qələmləri göstərir və həyata keçirir.
2. Müxtəlif calaq növləri üçün material hazırlayır.
3. Tinglərin hazırlanması qaydalarını nümayiş etdirir.
4. Calaq vurmaq, calaq sonrası görülən işləri izah edir.
5. Calaq materialını seçir.
Təlim nəticəsi 4: İstifadə istiqamətinə uyğun mühüm torpaq növlərini sadalaya bilir.
Qiymətləndirmə meyarları

1. Torpaq nümunələri götürmək və nəticələri qiymətləndirməyi həyata keçirir.
2. Müxtəlif miqdar ölçülərində gübrə səpəninin işə hazırlanmasını, çevrilməsini və gübrənin səpilməsini nümayiş etdirir.
3. Mövcud qurğular ilə suvarmanı həyata keçirir.
4. Torpaq analizinin nəticələrini qiymətləndirmə üsullarını izah edir.
5. Damcı suvarmanı tənzimləmək: damızdıranların tənzimlənməsi məşğələləri, rütubət ölçəndən istifadəni yerinə yetirir.
6. Müxtəlif üzvi və qeyri-üzvi gübrələrin müəyyən edilməsi və qiymətləndirilməsini izah edir.
Təlim nəticəsi 5: Tumlu meyvə növləri və sortlarında müşahidə edilən xəstəliklər, zərərvericilər haqqında anlayışa malikdir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Zərərvericilərə birbaşa təsir edən tədbirləri sadalayır.
2. Vizual kontrol, vurma kontrolları, hormon tətbiq edilən hallar, kombinasiya edilmiş halları sadalayır.
3. Traktora qurulan və ya yedəyə alınan püskürdücü çiləyicinin tətbiqini nümayiş etdirir.
4. Çiləyici maddə miqdarın doldurulmasını həyata keçirir.
5. Hava miqdarı və paylanması tənzimlənməsini yerinə yetirir.
6. Müxtəlif tumlu meyvə növləri və sortlarında müşahidə edilən xəstəliklər və zərərvericilərin qarşısının alınmasını nümayiş etdirir.
Təlim nəticəsi 6: Tumlu meyvə növlərində inkişaf proseslərinin qiymətləndirilməsini bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Əl ilə mexaniki və kimyəvi seyrəkləşdirməni həyata keçirir.
2. Çiçək və meyvə sıxlığının qiymətləndirilməsini yerinə yetirir.
3. Müxtəlif tumlu meyvə növləri və sortlarında ağacların budanmasının həyata keçirilməsini nümayiş etdirir.
Təlim nəticəsi 7: Müxtəlif tumlu meyvə növlərinin məhsul yığılı, çeşidlənməsi və ya emalı (təmizlənməsi), saxlanması və satışı imkanları və proseslərini bilir.
Qiymətləndirmə meyarları

1. Tumlu meyvələrin yetişmə vəziyyətini müəyyənləşdirir.
2. Satış kanallarından asılı olaraq çeşidləməni həyata keçirir.
3. Əl ilə çeşidləməni yerinə yetirir.
4. Optimal saxlama şəraiti üçün şərtlərin müəyyənləşdirilməsi və müvafiq formada tənzimlənməsini yerinə yetirir.

Modulun adı: Çəyirdəkli meyvə bitkiləri
Modulun kodu: 19
Modulun ümumi məqsədi: Bu modulu tamamladıqdan sonra tələbə çəyirdəkli meyvə bitkilərinin istehsalat texnologiyasının əsas faktorlarını və əlaqəliliklərini, həmçinin regional əhəmiyyətə malik çəyirdəkli meyvə bitkilərinin xüsusiyyətlərini biləcək, müxtəlif bitki əkini nümunələrində çəyirdəkli meyvə bitkilərinin əkini zamanı rast gəlinən bütün işləri (məs. çoxaldılması, ekilməsi, budama və qulluq işləri, bitki mühafizə tədbirləri, gübrələmə, suvarma tədbirlərini) yerinə yetirməyi bacaracaqdır.
Təlim nəticəsi 1: Torpaq sahəsinin çəyirdəkli meyvə bağının salınması üçün uyğunluğunu qiymətləndirə bilir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Mövcud torpaq sahəsini uyğunluğuna əsasən qiymətləndirir.
2. Torpağın yumşaldılması üçün müxtəlif mexanizmlərin tətbiqini yerinə yetirir.
3. Əkin yerinin hazırlanması üçün əkin işlərini yerinə yetirir.
Təlim nəticəsi 2: Çəyirdəkli meyvələrin mühüm tinglərini (qələm) tanıyır, tingləri qiymətləndirə bilir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Meyvə tinglərini qiymətləndirir.
2. Çəyirdəkli meyvələrin mühüm meyvə tinglərini sadalayır.
3. Əkin üçün keyfiyyət tələblərini izah edir.
Təlim nəticəsi 3: Çəyirdəkli meyvə bitkilərinin çoxaldılması imkanlarını bilir və çoxaldılması həyata keçirməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Vegetativ və generativ çoxaltmanı həyata keçirir.

2. Qələmlərin seçimi və kəsilməsi, qələmlərin qiymətləndirilməsi, qələmlərin mənşəyini izah edir.
3. Tingliklərin vəzifələri, kəsilmə vaxtı və saxlanması izah edir.
4. Çoxaltma növləri: qələmlərin kəsilməsi və həyata keçirilməsini nümayiş etdirir.
5. Müxtəlif calaq növləri üçün materialları hazırlayır.
Təlim nəticəsi 4: İstifadə istiqamətinə uyğun mühüm torpaq növlərini bilir, müxtəlif torpaqları qiymətləndirməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Gübrələmənin ziyanları haqqında təqdimat hazırlayır.
2. Qazma alətində torpaq profillərini göstərir.
3. Torpaq nümunələri götürür və nəticələri qiymətləndirir.
4. Müxtəlif miqdar ölçülərində gübrə səpəni işə hazırlayır, çevirir və gübrəni səpir.
5. Müxtəlif meyvə növləri üçün qida maddələrinin qəbulu və verilməsini seçir.
6. Mulçalama aqreqatından istifadə edir.
Təlim nəticəsi 5: Çəyirdəkli meyvə növləri və sortlarında müşahidə edilən xəstəliklər, zərərvericilər haqqında məlumatları bilir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Müxtəlif çəyirdəkli meyvə növləri və sortlarında müşahidə edilən xəstəliklər və zərərvericiləri sadalayır.
2. Birbaşa təsir edən tədbirlər, vizual kontrol, vurma kontrolları, hormon tətbiq edilən hallar, kombinasiya edilmiş halları fərqlərini izah edir.
3. Suyun pH-dərəcəsinin çilənən bitki mühafizə vasitələrinin təsirliliyinə təsirini izah edir.
Təlim nəticəsi 6: Çəyirdəkli meyvə növlərində inkişaf prosesləri haqqında bilir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Seyrəkləşdirmək imkanları, təbii meyvə tökülmə dövrləri və onun məhdudlaşdırılması tədbirlərini sadalayır.
2. Müxtəlif çəyirdəkli meyvə bitkilərində ağacların budanmasını icra edir.
3. Bitki qidalanmasının optimallaşdırılması proseslərini icra edir.
Təlim nəticəsi 7: Müxtəlif çəyirdəkli meyvə növlərinin məhsul yığımı, çeşidlənməsi

və ya emalı (təmizlənməsi), saxlanması və satışı imkanları və proseslərini bilir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Məhsul yığılı vaxtının müəyyənləşdirilməsini izah edir.
2. Çəyirdəkli meyvələrin yetişmə vəziyyətini müəyyənləşdirir.
3. Çəyirdəkli meyvələrin saxlama imkanlarını göstərir.
4. Çəyirdəkli meyvələrdə meyvə satışı strukturunu (satış formaları, təşkilatlar) göstərir.

Modulun adı: Giləmeyvə bitkiləri
Modulun kodu: 20
Modulun ümumi məqsədi: Bu modulu tamamladıqdan sonra tələbə giləmeyvə bitkilərinin istehsalat texnologiyasının əsas faktorlarını və əlaqəliliklərini, həmçinin regional əhəmiyyətə malik tumlu meyvə bitkilərinin xüsusiyyətlərini biləcək, müxtəlif bitki əkini nümunələrində giləmeyvə bitkilərinin əkini zamanı rast gəlinən bütün işləri (məs. çoxaldılması, əkilməsi, budama və qulluq işləri, bitki mühafizə tədbirləri, gübrələmə, suvarma tədbirlərini) yerinə yetirməyi bacaracaqdır.
Təlim nəticəsi 1: Torpaq sahəsinin giləmeyvə bağının salınması üçün uyğunluğunu qiymətləndirə bilir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Müxtəlif meyvə növlərinin tələblərini izah edir.
2. Makroklimat, mikroklimat haqqında məlumat verir.
3. Sıx əkilmə, uyğun meyvə növləri və sortlarının seçilməsini həyata keçirir.
Təlim nəticəsi 2: Giləmeyvələrin mühüm tinglərini (qələm) tanıyır, tingləri qiymətləndirə bilir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Giləmeyvələrin mühüm meyvə tinglərinin (qarağat və motmut –qızılı qarağat yeganə calaq materialı kimi) xüsusiyyətlərini izah edir.
2. Keyfiyyət normalarını sadalayır.
3. Əkin üçün keyfiyyət tələblərini sadalayır.

Təlim nəticəsi 3: Giləmeyvə bitkilərinin yetişdirilməsi imkanlarını bilir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Vegetativ və generativ çoxaltmanı fərqləndirir.
2. Calaq materialını seçir.
3. Müxtəlif giləmeyvə bitkiləri tinglərində müxtəlif calaq növlərini həyata keçirir.
4. Qələmlərin kəsir və qiymətləndirir.
5. Müxtəlif calaq növləri üçün material hazırlayır.
6. Müxtəlif calaq növlərini (kopulirovka, calağın uzaltma, oduncaq calağı) həyata keçirir.
Təlim nəticəsi 4: Torpağın becərilməsi və gübrələməni həyata keçirməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. İstifadə istiqamətinə uyğun mühüm torpaq növlərini tanıyır.
2. Torpaq nümunəsi götürür və analizin nəticələrini qiymətləndirir.
3. Müxtəlif gübrələr ilə hesablamaya aparır və gübrə planı tutur.
4. Hüquqi tənzimləmə normalarına uyğun mineral gübrələri müxtəlif mexanizmlər ilə sahəyə verir.
5. Yağış yağdıran və digər suvarma qurğularından istifadə edərək suvarmanı həyata keçirir.
6. Mulçalama aqreqatından istifadə edir.
Təlim nəticəsi 5: Meyvəçilikdə bitki mühafizə tədbirlərini haqqında bilir və həyat keçirməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Giləmeyvə növləri və sortlarında müşahidə edilən xəstəliklər, zərərvericilər və zərər formalarını izah edir.
2. Xəstəliklər, zərərvericilər və zərər formalarını müəyyən edir və uyğun preparatları seçir.
3. İnteqrasiya edilmiş və bioloji bitki mühafizə tədbirlərini sadalayır.
4. Müxtəlif çiləyiciləri işə hazırlayaraq müxtəlif bitkilər üzrə çiləyiciləri tətbiq edir.
5. Hüquqi tənzimləmə normalarına əsasən tətbiq zamanı təhlükəsizlik tədbirlərinə riayət edir.

6. Alaq otlarına qarşı mexaniki və kimyəvi mübarizə tədbirlərini və bunun üçün müxtəlif mexanizmləri tətbiq edir.
Təlim nəticəsi 6: Giləmeyvə bitkilərində keyfiyyət və məhsuldarlıq yüksəldən tədbirləri həyata keçirməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Giləmeyvə növlərində inkişaf prosesləri haqqında məlumat verir.
2. Qarağat və motmutunun budanmasını həyata keçirir.
3. Müxtəlif meyvə növlərində və həmçinin müxtəlif inkişaf mərhələlərində budama tədbirlərini həyata keçirir.
4. İlk zoğları kimyəvi kənarlaşdırır.
5. Çiyələkdə bar yetişdirilməsi tezləşdirməsini və gecikdirməni həyata keçirir.
6. Moruqlarda yetişdirmə sistemləri və növbələşmə sistemini həyata keçirir.
Təlim nəticəsi 7: Müxtəlif giləmeyvə növlərinin məhsul yığımı, çeşidlənməsi və ya emalı (təmizlənməsi), saxlanması və satışı imkanları və proseslərini bilir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Müxtəlif meyvə növlərində barın inkişafı və yetişmə dərəcəsini müəyyən edir.
2. Giləmeyvələrin yetişmə vəziyyətini müəyyənləşdirir.
3. Giləmeyvələrdə saxlama imkanlarını meyvə satışı strukturunu göstərir.

Modulun adı: Qərzəkli meyvə bitkiləri
Modulun kodu: 21
Modulun ümumi məqsədi: Bu modulu tamamladıqdan sonra tələbə qərzəkli meyvə bitkilərinin istehsalat texnologiyasının əsas faktorlarını və əlaqəliliklərini, həmçinin regional əhəmiyyətə malik qərzəkli meyvə bitkilərinin xüsusiyyətlərini biləcək, müxtəlif bitki əkini nümunələrində qərzəkli meyvə bitkilərinin əkini zamanı rast gəlinən bütün işlərini (məs. çoxaldılması, əkilməsi, budama və qulluq işləri, bitki mühafizə tədbirləri, gübrələmə, suvarma tədbirlərini) yerinə yetirməyi bacaracaqdır.
Təlim nəticəsi 1: Qərzəkli meyvə bağının salınması haqqında bilir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Bitkinin keyfiyyət göstəriciləri, əkin yerləri haqqında məlumat verir.

2. Əkin materiallarının qiymətləndirilməsini həyata keçirir.
3. Əkin işlərini yerinə yetirir.
Təlim nəticəsi 2: Qərzəkli meyvələrin mühüm tingləri (qələm) haqqında bilir, tinglərin yetişdirilməsini bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Yunan və qara qoz, adi və ayı fındığı, digər qərzəkli meyvələrin müxtəlif tinglərini fərqləndirir.
2. Boyatma gücü və qələmlərə təsirini izah edir.
3. Satış qabiliyyətli malları seçir.
Təlim nəticəsi 3: Qərzəkli meyvə ağaclarının yetişdirilməsi imkanlarını bilir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Calaq materialını seçir.
2. Qərzəkli meyvə bitkilərinin müxtəlif tinglərində müxtəlif calaq növlərini həyata keçirir.
3. Göz calağını (okulirovka) yerinə yetirir.
4. Tingləri hazırlayır.
5. Calaq sonrası görülən işlərin yerinə yetirilməsini nümayiş etdirir.
Təlim nəticəsi 4: Torpağın becərilməsini və gübrələməni bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. İstifadə istiqamətinə uyğun mühüm torpaq növlərini tanıyır və müxtəlif torpaqları qiymətləndirir.
2. Üzvi gübrələri müxtəlif mexanizmlər ilə sahəyə verir.
3. Müxtəlif gübrələr ilə hesablama apara bilir və gübrə planı tuta bilir.
4. Qazma alətində torpaq profillərini göstərir.
5. Yağış yağıdın və digər suvarma qurğularını qurur.
Təlim nəticəsi 5: Meyvəçilikdə bitki mühafizə tədbirlərini həyata keçirməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Qərzəkli meyvə növləri və sortlarında müşahidə edilən xəstəliklər, zərərvericilər haqqında məlumat verir.
2. Xəstəliklər, zərərvericilər və zərər formalarını müəyyən edir və uyğun preparatları

seçir.
3. Biotexnoloji yardımçı vasitələri seçir.
4. Alaq otlarına qarşı mexaniki və kimyəvi mübarizə tədbirlərini sadalayır və bunun üçün müxtəlif mexanizmləri tətbiq edir.
Təlim nəticəsi 6: Keyfiyyət və məhsuldarlıq yüksəldən tədbirləri həyata keçirməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Budama tədbirlərini yerinə yetirir.
2. Budama növləri: (formaverici budama, sağlamlaşdırıcı budaması, cavanlaşdırma budaması, yay budaması, kök budaması, barın (meyvə) seyrəkləşdirilməsi) fərqləndirir.
3. Budama vaxtlarını müəyyən edir.
4. Müxtəlif qərzəkli meyvə bitkilərində budama metodlarını yerinə yetirir. (kök budaması, iki ildən bir bar vermə)
Təlim nəticəsi 7: Məhsul yığımı, saxlanması və satışını həyata keçirməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Müxtəlif qərzəkli meyvə növlərinin məhsul yığımı, çeşidlənməsi və ya emalı (təmizlənməsi), saxlanması və satışı imkanları və proseslərini izah edir.
2. Müxtəlif qərzəkli meyvə növlərində barın inkişafı və yetişmə dərəcəsini müəyyən edir.
3. Müxtəlif məhsul yığımı, daşınma, qurutma və saxlama proseslərinin keyfiyyətlə təmin edilməsi üçün tədbirləri həyata keçirir.
4. Qərzəkli meyvələrin saxlama imkanlarını göstərir. (Məhsulun uzun və qısa müddətli saxlanması)

Modulun adı: İstehsalat təcrübəsi (iş yerində öyrənmə)
Modulun kodu: 22
İş yerində öyrənmənin ümumi məqsədi: Bu modulu tamamladıqdan sonra tələbə tumlu, çəyirdəkli, giləmeyvə, qərzəkli meyvə bitkilərinin yetişdirilməsi üçün topraq sahəsini seçməyi,

calaq etməyi, keyfiyyət və məhsuldarlıq yüksəldən, bitki mühafizə tədbirlərini həyata keçirməyi bacaracaqdır.
Hüquqi şərtlər və müqavilə:
Təlim nəticəsi 1: Meyvə bitkilərinin yetişdirilməsi üçün torpaq sahəsini seçməyi və əkinə həyata keçirməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Torpaq sahəsinin qiymətləndirilməsini həyata keçirir.
2. Bitkinin keyfiyyət göstəriciləri, əkin yerlərini müəyyən edir.
3. Əkin materiallarının qiymətləndirilməsini həyata keçirir
4. Əkin işlərini yerinə yetirir.
Təlim nəticəsi 2: Meyvə bitkilərini calaqla etməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Vegetativ və generativ çoxalma üsullarını həyata keçirir.
2. Calaq materialını seçir.
3. Müxtəlif giləmeyvə bitkiləri tinglərində müxtəlif calaq növlərini həyata keçirir.
4. Qələmlərin kəsir və qiymətləndirir
5. Müxtəlif calaq növləri üçün material hazırlayır.
6. Müxtəlif calaq növlərini (kopulirovka, calağın uzaltma, oduncaq calağı) həyata keçirir.
Təlim nəticəsi 3: Keyfiyyət və məhsuldarlıq yüksəldən tədbirləri həyata keçirməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Budama tədbirlərini yerinə yetirir.
2. Budama növləri: (formaverici budama, sağlamlaşdırıcı budaması, cavanlaşdırma budaması, yay budaması, kök budaması, barın (meyvə) seyrəkləşdirilməsi) fərqləndirir.
3. Budama vaxtlarını müəyyən edir.
4. Müxtəlif bitkilərdə budama metodlarını yerinə yetirir. (kök budaması, iki ildən bir bar vermə)
Təlim nəticəsi 4: Meyvəçilikdə bitki mühafizə tədbirlərini haqqında bilir və həyata keçirməyi bacarır.

Qiymətləndirmə meyarları
1. Meyvə bitkilərində müşahidə edilən xəstəliklər, zərərvericilər və zərər formalarını müəyyən edir.
2. Xəstəliklər, zərərvericilər və zərər formalarını müəyyən edir və uyğun preparatları seçir.
3. İntegrasiya edilmiş və bioloji bitki mühafizə tədbirlərini sadalayır.
4. Müxtəlif çiləyiciləri işə hazırlayaraq müxtəlif bitkilər üzrə çiləyiciləri tətbiq edir.
5. Hüquqi tənzimləmə normalarına əsasən tətbiq zamanı təhlükəsizlik tədbirlərinə riayət edir.
6. Alaq otlarına qarşı mexaniki və kimyəvi mübarizə tədbirlərini və bunun üçün müxtəlif mexanizmləri tətbiq edir.

Modulun adı: İstehsalat təlimi
Modulun kodu: 23
Qiymətləndirmə meyarları
1. Tumlu meyvə bitkilərinin çoxaldılması texnologiyasını izah edir
2. Calaq materialını seçir.
3. Müxtəlif tumlu meyvə bitkilərində müxtəlif tinglərdə müxtəlif calaq növlərini həyata keçirir.
4. Qərzəkli meyvə ağaclarının yetişdirilməsi imkanlarını sadalayır.
5. Qərzəkli meyvə bitkilərinin müxtəlif tinglərində müxtəlif calaq növlərini həyata keçirir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Giləmeyvə bitkilərinin yetişdirilməsi imkanlarını izah edir.
2. Calaq materialını seçir.
3. Müxtəlif giləmeyvə bitkiləri tinglərində müxtəlif calaq növlərini həyata keçirir.
4. Torpaq nümunələri götürərək analizin nəticələrini qiymətləndirir.

5.Mineral gübrələri müxtəlif mexanizmlər ilə sahəyə verir.
6.Yağış yağdıran və digər suvarma qurğularını qurq bilir və suvarmanı həyata keçirir.
Qiymətləndirmə meyarları
1.Çəyirdəkli meyvə bitkilərinin çoxaldılması imkanlarını sadalayır
2.Calaq materialını seçir
3.Müxtəlif meyvə tinglərində müxtəlif calaq növlərini həyata keçirir.
Qiymətləndirmə meyarları
1.Çəyirdəkli meyvə növləri və sortlarında müşahidə edilən xəstəliklər,zərərvericilər haqqında anlayışa malikdir.
2.Müxtəlif çiləyiciləri işə hazırlayaraq müxtəlif bitkilər üzrə tətbiq edir.
3.Alaq otlarına qarşı mexaniki və kimyəvi mübarizə tədbirlərini izah edir.
Qiymətləndirmə meyarları
1.Budama alətlərindən istifadə edərək ağaclara qulluq işlərini həyata keçirir.
2.Müxtəlif çəyirdəkli meyvə növlərində və həmçinin müxtəlif inkişaf mərhələlərində ağac budama tədbirlərini həyata keçirir.
3.Budanmış ağac hissələrinin doğranması üçün avadanlıqlardan istifadə edir.
Qiymətləndirmə meyarları
1.İş yerində əmək təhlükəsizliyi qaydalarına riayət edir.
2.Meyvələrin mühüm tinglərini tanıyır.
3.Ting yetişdirmə işlərini həyata keçirir.
4.Calaq materialını seçir.
5.Müxtəlif meyvə bitkilərində müxtəlif calaq növlərini həyata keçirir.

6. Budama tədbirlərini həyata keçirir
Qiymətləndirmə meyarları
1. Suvarmanı həyata keçirir
2. Xəstəlik və zərərvericilərə qarşı preparatları tətbiq edir.
3. Alaq otlarına qarşı mexaniki və kimyəvi mübarizə tədbirlərini həyata keçirir.

Təhsil proqramlarına dair qeydlər

1. Ümumi orta təhsil bazasından qəbul olunmuş və texniki peşə təhsili ilə yanaşı, tam orta təhsil alanlar üçün təşkil edilən qruplarda peşə təhsilinin dövlət standartında göstərilmiş "Ana dilində ünsiyyət" səriştəsi "Azərbaycan dili", "Xarici dildə ünsiyyət" səriştəsi "Xarici dil", "İnformasiya texnologiyaları" səriştəsi "İnformatika", "Hesablama əməliyyatlarını yerinə yetirmə" səriştəsi isə "Riyaziyyat" fənni proqramına inteqrasiya olunmuş şəkildə, həmçinin ixtisasın tələbləri nəzərə alınmaqla uyğunlaşdırılmış proqram əsasında tədris edilir.
2. Tələbələrin sayı 15 (on beş) və daha çox olan qruplarda müvafiq maddi-texniki baza və ixtisas müəllimləri olduğu halda aşağıdakı fənlərin tədrisi 2 (iki) qrupa bölünə bilər:
  - 2.1. tədris digər dillərdə aparılan siniflərdə "Azərbaycan dili - dövlət dili kimi";
  - 2.2. tədris dilindən asılı olmayaraq bütün siniflərdə "Xarici dil", "Fiziki tərbiyə".
  - 2.3. "İnformatika" fənni üzrə praktiki məşğələlər.
3. İnformatika kabinetini olmayan peşə təhsili müəssisələrində "İnformatika" fənni üzrə praktik məşğələ keçirilmir.
4. "Xarici dil" fənnində tədrisi nəzərdə tutulan xarici dilin seçimi zamanı tədris qruplarında təhsil alan tələbələrin mütləq çoxluğu nəzərə alınaraq ümumtəhsil pilləsində təhsil aldıkları "əsas xarici dil" əsas götürülür.
5. Tədris ilinin birinci yarısında qrupda tələbələrin sayının azalması tədris planı ilə müəyyən edilmiş müvafiq fənlərin tədrisində qrupun iki qrupa bölünməsinə məhdudiyət yaratmır.
6. Pilot peşə təhsil müəssisələrində Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2019-cu il 11 mart tarixli 86 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş "Peşə təhsili müəssisələrinin ayrı-ayrı peşə istiqamətləri üzrə tədris qruplarında orta sıxlığın müəyyən edilməsi haqqında" qərarın 3-cü bəndinə uyğun olaraq tədris qruplarında təhsilalanların sayı 16 nəfərdən çox olduqda, laboratoriya və istehsalat təlimi dərslərində qruplar 2 yarımqrupa bölünə bilər. Pilot peşə təhsil müəssisələrinin siyahısı Peşə Təhsili üzrə Dövlət Agentliyi tərəfindən müəyyən edilir.
7. Pilot peşə təhsili müəssisələrində və pilot layihələrdə "Peşə təhsili haqqında" qanunun 11.2. maddəsinə müvafiq olaraq işəgötürənlərin istehsalat təcrübəsinə rəhbər təyin etdiyi mütəxəssislərə təhsil müəssisəsi tərəfindən təcrübə saatları üçün nəzərdə tutulmuş haqq ödənilə bilər. Pilot peşə təhsil müəssisələri və pilot layihələrin siyahısı Peşə Təhsili üzrə Dövlət Agentliyi tərəfindən müəyyən edilir.
8. Nəqliyyat vasitələri sürücülərinin hazırlanması həyata keçirən ixtisaslar üzrə tədris Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 1999-cu il 15 mart tarixli 41 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş "Nəqliyyat vasitələri sürücülərinin hazırlanması və onların ixtisasının artırılması kursları haqqında Əsasnamə" (mövcud dəyişikliklərlə) əsasında, həmçinin Azərbaycan Respublikası Daxili İşlər Nazirliyinin Baş Dövlət Yol Polisi İdarəsi və Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi ilə razılaşdırılmış, Elm və Təhsil Nazirliyi tərəfindən təsdiq edilmiş müxtəlif kateqoriyalı avtomobil nəqliyyatı vasitələri sürücülərinin hazırlanması üçün mövcud tədris plan və proqramlarına uyğun aparılır.

9. Traktorlar və digər mexaniki nəqliyyat vasitələrini idarə etmək üçün sürücü hazırlayan ixtisaslar üzrə Azərbaycan Respublikası Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin Kollegiyasının 30 may 2012-ci il tarixli 05/2012-1 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş "Traktorlar və digər mexaniki nəqliyyat vasitələrini idarə etmək üçün imtahanların qəbulu və sürücülük vəsiqəsinin verilməsi haqqında təlimat" (mövcud dəyişikliklərlə) və Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 1999-cu il 15 mart tarixli 41 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş "Nəqliyyat vasitələri sürücülərinin hazırlanması və onların ixtisasının artırılması kursları haqqında Əsasnamə" (mövcud dəyişikliklərlə) əsasında, həmçinin traktor və digər mexaniki nəqliyyat vasitələrini idarə etmək üçün sürücülərin hazırlanması və onların ixtisasının artırılması proqramı üzrə təlim kursunun tələblərinə uyğun aparılır.
10. Dual və axşam qrupları üçün hazırlanmış tədris planları tətbiq edilən peşə təhsil müəssisələri və qrupların (ixtisasların) siyahısı Peşə Təhsili üzrə Dövlət Agentliyi tərəfindən müəyyən edilir.
11. Kənd təsərrüfatı istiqaməti üzrə olan ixtisasların bəzilərinə seçmə modulu kimi təqdim olunan modullar seçilərkən regionun iqtisadi xüsusiyyəti nəzərə alınır.
12. STEM Mərkəzi yaradılmış peşə təhsil müəssisələrində tədris olunan bütün ixtisaslar üzrə həftədə 2 (iki) saat olmaqla "Stem" fənni əlavə olaraq tədris olunur.